

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2014/61/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Μαΐου 2014

για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ψηφιακή οικονομία αλλάζει εκ βάθρων την εσωτερική αγορά. Με την καινοτομία, την ταχύτητα και τη διασυνοριακή απήχισή της, η ψηφιακή οικονομία έχει τη δυνατότητα να οδηγήσει την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς σε νέο επίπεδο. Το όραμα της Ένωσης είναι μια ψηφιακή οικονομία η οποία παρέχει αειφόρα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη βάσει σύγχρονων επιγραμμικών υπηρεσιών και ταχείας σύνδεσης στο Διαδίκτυο. Σχεδόν όλοι οι τομείς μιας σύγχρονης και καινοτόμου οικονομίας στηρίζονται σε ανώτερης ποιότητας ψηφιακή υποδομή, η οποία είναι στρατηγικής σημασίας για την κοινωνική και εδαφική συνοχή. Ως εκ τούτου, όλοι οι πολίτες, καθώς και ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στην ψηφιακή οικονομία.
- (2) Αναγνωρίζοντας τη σημασία της εγκατάστασης υψίρρυθμων ευρυζωνικών δικτύων, τα κράτη μέλη ενέκριναν τους φιλόδοξους ευρυζωνικούς στόχους που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Το Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη — Ψηφιακή καθοδήγηση της ευρωπαϊκής μεγέθυνσης» («Ψηφιακό Θεματολόγιο»), ήτοι την εξασφάλιση βασικών ευρυζωνικών υπηρεσιών για όλους τους Ευρωπαίους έως το 2013, καθώς και την πρόσβαση, έως το 2020, όλων των Ευρωπαίων σε πολύ υψηλότερες διαδικτυακές ταχύτητες άνω των 30 Mbps και τη συνδρομή 50 % ή παραπάνω των νοικοκυριών της Ένωσης σε διαδικτυακές συνδέσεις άνω των 100 Mbps.
- (3) Δεδομένης της ταχείας εξέλιξης των τεχνολογιών, της εκθετικής αύξησης της ευρυζωνικής μεταφοράς δεδομένων και της αυξανόμενης ζήτησης ηλεκτρονικών υπηρεσιών, οι στόχοι του Ψηφιακού Θεματολογίου θα πρέπει να θεωρούνται ως οι ελάχιστοι δυνατοί και η Ένωση θα πρέπει να προσανατολιστεί προς πιο φιλόδοξους ευρυζωνικούς στόχους για την επίτευξη μεγαλύτερης αύξησης, ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας. Στο πλαίσιο της επανεξέτασης της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει αν και πώς η οδηγία θα μπορούσε να συμβάλει περισσότερο σε αυτό το στόχο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 327 της 12.11.2013, σ. 102.

⁽²⁾ ΕΕ C 280 της 27.9.2013, σ. 50.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Απριλίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2014.

- (4) Στο Ψηφιακό Θεματολόγιο επισημαίνεται επίσης η ανάγκη για πολιτικές που θα μειώνουν το κόστος της εγκατάστασης ευρυζωνικών συνδέσεων σε ολόκληρη την επικράτεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλου προγραμματισμού και συντονισμού και μείωσης του διοικητικού φόρτου. Σε αυτό το πλαίσιο, απαιτούνται σημαντικές αρχικές επενδύσεις από τα κράτη μέλη για να μπορέσει να γίνει κοινή χρήση της υλικής υποδομής. Όσον αφορά τους στόχους του Ψηφιακού Θεματολογίου, ενώ αναγνωρίζεται η σημαντική μείωση των οικονομικών πόρων που διατίθενται για τις ευρυζωνικές συνδέσεις στο πλαίσιο της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας, να χρησιμοποιούν τους χρηματοδοτικούς πόρους της Ένωσης που είναι διαθέσιμοι σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις της Ένωσης.
- (5) Η μείωση του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα συμβάλει επίσης στην ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα, που θα επιφέρει, πέρα από τη μείωση των δαπανών για τη δημόσια διοίκηση και την παροχή πιο αποτελεσματικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, ψηφιακό αποτέλεσμα μόχλευσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.
- (6) Δεδομένου ότι απαιτείται δράση σε επίπεδο Ένωσης για την παροχή καλύτερης ευρυζωνικής κάλυψης, μεταξύ άλλων με τη μείωση του κόστους των υψίρρυθμων ευρυζωνικών υποδομών όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 13ης/14ης Δεκεμβρίου 2012, η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Πράξη για την ενιαία αγορά II» τονίζει την ανάγκη περαιτέρω προσπαθειών για την ταχεία επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο Ψηφιακό Θεματολόγιο, μεταξύ άλλων με την εξεύρεση επενδύσεων για τα υψίρρυθμα δίκτυα.
- (7) Η εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία υψίρρυθμων, σταθερών και ασύρματων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ολόκληρη την Ένωση απαιτεί σημαντικές επενδύσεις, μεγάλο ποσοστό των οποίων αντιπροσωπεύει το κόστος των έργων πολιτικού μηχανικού. Ο εν μέρει περιορισμός των έργων πολιτικού μηχανικού που συνεπάγονται μεγάλο κόστος θα καθιστούσε πιο αποτελεσματική την ευρυζωνική εγκατάσταση.
- (8) Μείζον τμήμα του κόστους αυτού μπορεί να αποδοθεί σε δυσλειτουργίες στη διαδικασία εγκατάστασης που σχετίζεται με τη χρήση υπάρχουσας παθητικής υποδομής (π.χ. αγωγών, σωληνώσεων, φρεατίων, κυτίων σύνδεσης, ιστών, εγκαταστάσεων κεραιών, πύργων και άλλων φερουσών κατασκευών), σε δυσχέρειες σχετιζόμενες με τον συντονισμό των τεχνικών έργων, επαχθείς διοικητικές διαδικασίες χορήγησης αδειών και δυσχέρειες που αφορούν την εγκατάσταση δικτύων εντός κτιρίων, που οδηγούν σε σημαντικά οικονομικά εμπόδια, ιδίως σε αγροτικές περιοχές.
- (9) Τα μέτρα που αποβλέπουν στην αποτελεσματικότερη χρήση των υπάρχουσών υποδομών και στον περιορισμό του κόστους και των εμποδίων κατά την εκτέλεση νέων έργων πολιτικού μηχανικού θα πρέπει να συμβάλουν ουσιαστικά στην εξασφάλιση ταχείας και εκτεταμένης εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με παράλληλη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού, χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στην ασφαλή και ομαλή λειτουργία των υπάρχουσών δημόσιων υποδομών.
- (10) Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα με σκοπό τη μείωση του κόστους εγκατάστασης των ευρυζωνικών συνδέσεων. Τα μέτρα αυτά παραμένουν ωστόσο σπάνια και διάσπαρτα. Η εξάπλωση των εν λόγω μέτρων σε ολόκληρη την Ένωση θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Εξάλλου, οι διαφορές στις κανονιστικές απαιτήσεις παρεμποδίζουν ενίοτε τη συνεργασία μεταξύ φορέων κοινής ωφέλειας και ενδέχεται να ορθώσουν εμπόδια στην είσοδο νέων φορέων εκμετάλλευσης δικτύου και νέων επιχειρηματικών ευκαιριών, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η ανάπτυξη εσωτερικής αγοράς για τη χρήση και εγκατάσταση υλικών υποδομών για υψίρρυθμα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τέλος, οι πρωτοβουλίες σε επίπεδο κρατών μελών δεν φαίνονται πάντα ολοκληρωμένες, ενώ για να υπάρξει συνεκτικός και σημαντικός αντίκτυπος απαιτείται δράση καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εγκατάστασης, και σε όλους τους τομείς.
- (11) Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο να θεσπίσει ορισμένα ελάχιστα δικαιώματα και υποχρεώσεις που θα ισχύουν σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε να διευκολυνθούν η εγκατάσταση υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ο διατομεακός συντονισμός. Αυτό δεν θα πρέπει να θίγει τις ισχύουσες βέλτιστες πρακτικές και τα μέτρα σε εθνικό και τοπικό επίπεδο που προβλέπουν λεπτομερέστερες διατάξεις και όρους, καθώς και πρόσθετα μέτρα που συμπληρώνουν τα εν λόγω δικαιώματα και υποχρεώσεις, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, ενώ απαιτείται η ταυτόχρονη διασφάλιση ελάχιστων όρων ισότιμου ανταγωνισμού.
- (12) Υπό το πρίσμα της αρχής της ειδικότητας (*lex specialis*), όταν εφαρμόζονται πιο ειδικά κανονιστικά μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, τα μέτρα αυτά υπερισχύουν έναντι των ελάχιστων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει επομένως το κανονιστικό πλαίσιο της Ένωσης για τις

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2007 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 129).

ηλεκτρονικές επικοινωνίες το οποίο ορίζεται στην οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, καθώς και στην οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, στην οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, στην οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ και στην οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής ⁽⁵⁾, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μέτρων που έχουν θεσπισθεί δυνάμει του εν λόγω κανονιστικού πλαισίου, όπως συμμετρικά ή ασύμμετρα ειδικά κανονιστικά μέτρα.

- (13) Μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικότερο για τους φορείς εκμετάλλευσης ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών, ιδίως για τις νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις, να επαναχρησιμοποιήσουν την υπάρχουσα υλική υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών άλλων φορέων κοινής ωφέλειας, προκειμένου να εγκαταστήσουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ιδίως σε περιοχές όπου δεν υπάρχει κατάλληλο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή όπου ενδέχεται να μην είναι οικονομικά εφικτή η κατασκευή νέας υλικής υποδομής. Επιπλέον, οι συνέργειες μεταξύ τομέων μπορεί να μειώσουν σημαντικά την ανάγκη τεχνικών έργων λόγω της εγκατάστασης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, άρα και το συνεπαγόμενο κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος όπως η ρύπανση, οι οχλήσεις και η κυκλοφοριακή συμφόρηση. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ισχύει όχι μόνο για τους παρόχους δημόσιων δικτύων επικοινωνιών αλλά και για κάθε ιδιοκτήτη ή κάτοχο δικαιωμάτων χρήσης — στη δεύτερη περίπτωση με την επιφύλαξη των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οιαδήποτε τρίτου — εκτεταμένης και καθολικά παρούσας υλικής υποδομής κατάλληλης να δεχθεί στοιχεία δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως υλικά δίκτυα για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ύδρευσης και αποχέτευσης και συστημάτων αποστράγγισης, θέρμανσης και μεταφορών.
- (14) Με σκοπό τη βελτίωση της ανάπτυξης υψίρρυθμων ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών στην εσωτερική αγορά, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει δικαιώματα πρόσβασης των παρόχων δημόσιων δικτύων επικοινωνιών σε υλικές υποδομές ασχέτως της τοποθεσίας τους υπό δίκαιους και εύλογους όρους σύμφωνους με τη συνήθη άσκηση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων. Η υποχρέωση παροχής πρόσβασης στην υλική υποδομή νοείται υπό την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του ιδιοκτήτη της γης ή του κτιρίου όπου βρίσκεται η υποδομή.
- (15) Δεδομένου ότι δεν παρουσιάζουν μεγάλη διαφοροποίηση, οι υλικοτεχνικές ευκολίες ενός δικτύου μπορούν συχνά να δεχθούν ευρύ φάσμα στοιχείων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ταυτόχρονα, συμπεριλαμβανομένων όσων είναι ικανά να παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps, σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, χωρίς να επηρεάζεται η κύρια διακινούμενη υπηρεσία και με ελάχιστο κόστος προσαρμογής. Επομένως, μια υλική υποδομή που προορίζεται μόνο για να δεχθεί άλλα στοιχεία ενός δικτύου χωρίς να αποβεί η ίδια ενεργό στοιχείο του δικτύου, όπως στην περίπτωση των σκοτεινών οπτικών ινών (dark fibre), μπορεί καταρχήν να χρησιμοποιηθεί για να δεχθεί καλώδια ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξοπλισμό ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ανεξάρτητα από την τρέχουσα χρήση ή κυριότητα της, εφόσον δεν υπάρχουν θέματα ασφάλειας ή δεν προκαλείται βλάβη στα μελλοντικά επιχειρηματικά συμφέροντα του ιδιοκτήτη της υποδομής. Η υλική υποδομή των δημόσιων δικτύων επικοινωνιών μπορεί κατ'αρχήν να χρησιμοποιηθεί επίσης για την υποδοχή στοιχείων άλλων δικτύων, και επομένως τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να εφαρμόσουν την αρχή της αμοιβαιότητας σε ενδεχόμενες περιπτώσεις, και να επιτρέψουν στους φορείς εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων επικοινωνιών να παρέχουν πρόσβαση στα δίκτυά τους για την ανάπτυξη άλλων δικτύων. Με την επιφύλαξη της επιδίωξης του συγκεκριμένου γενικού συμφέροντος που συνδέεται με την παροχή της κύριας υπηρεσίας, θα πρέπει να ενθαρρύνονται συνέργειες μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δικτύων, ώστε να προωθείται ταυτόχρονα η επίτευξη των στόχων του Ψηφιακού Θεματολογίου.
- (16) Ενώ η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν ειδικές διασφαλίσεις που απαιτούνται σε επίπεδο ασφάλειας και δημόσιας υγείας, ασφάλειας και ακεραιότητας των δικτύων, ιδίως της κρίσιμης υποδομής, και για να εξασφαλιστεί ότι δεν επηρεάζεται η κύρια υπηρεσία που παρέχεται από τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου, ιδίως αν πρόκειται για δίκτυα ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, η θέσπιση γενικών κανόνων σε επίπεδο εθνικής νομοθεσίας οι οποίοι απαγορεύουν στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων να διαπραγματεύονται την πρόσβαση παρόχων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε υλικές υποδομές θα μπορούσε να εμποδίσει τη δημιουργία αγοράς για πρόσβαση σε υλικές υποδομές. Τέτοιου είδους γενικοί κανόνες θα πρέπει επομένως να καταργηθούν. Ταυτόχρονα, τα μέτρα που ορίζονται στην παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να καταστήσουν ελκυστικότερη την παροχή, από φορείς κοινής ωφέλειας, πρόσβασης σε υποδομή, εξαιρώντας τα έσοδα που προέρχονται από την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας από τη βάση υπολογισμού των τιμολογίων των τελικών χρηστών για την κύρια δραστηριότητα ή τις κύριες δραστηριότητές τους, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης.

⁽¹⁾ Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33).

⁽²⁾ Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 7).

⁽³⁾ Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 21).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Σεπτεμβρίου 2002, σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249 της 17.9.2002, σ. 21).

- (17) Ένας φορέας εκμετάλλευσης δικτύου μπορεί να απαγορεύσει την πρόσβαση σε συγκεκριμένη υλική υποδομή για αντικειμενικούς λόγους. Ειδικότερα, μια υλική υποδομή μπορεί να είναι τεχνικώς ακατάλληλη λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν υποδομές στις οποίες έχει ζητηθεί πρόσβαση, όπως έλλειψη διαθέσιμου χώρου, ή λόγω μελλοντικών αναγκών χώρου οι οποίες καταδεικνύονται δεόντως, π.χ. μέσω δημόσια διαθέσιμων επενδυτικών σχεδίων. Ομοίως, σε συγκεκριμένες περιστάσεις, η κοινή χρήση της υποδομής μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, την ακεραιότητα και την ασφάλεια των δικτύων, καθώς και της κρίσιμης υποδομής, ή την παροχή υπηρεσιών που προσφέρονται κυρίως μέσω της ίδιας υποδομής. Εξάλλου, όταν ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου ήδη παρέχει χονδρικά πρόσβαση σε υλική υποδομή δικτύου που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του αιτούντος, η πρόσβαση στην υποκείμενη υλική υποδομή μπορεί να έχει αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις για το επιχειρηματικό μοντέλο και τα επενδυτικά κίνητρά του, ενώ ενδεχομένως συνεπιφέρει περιττή επανάληψη στοιχείων του δικτύου. Ταυτόχρονα, σε περίπτωση υποχρεώσεων πρόσβασης σε υλική υποδομή που επιβάλλονται δυνάμει του ενωσιακού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, όπως οι υποχρεώσεις που αφορούν επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά, τούτο θα έχει ήδη καλυφθεί από ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που δεν θα πρέπει να επηρεάζονται από την παρούσα οδηγία.
- (18) Όταν επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ζητούν πρόσβαση σε καθορισμένη περιοχή, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου θα πρέπει να υποβάλλουν προσφορά για την από κοινού χρήση των εγκαταστάσεών τους υπό δικαίους και λογικούς όρους, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, εκτός εάν η πρόσβαση αυτή δεν επιτραπεί για αντικειμενικούς λόγους. Ανάλογα με τις περιστάσεις, υπάρχουν διάφορα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τους όρους πρόσβασης, όπως περαιτέρω κόστος συντήρησης και προσαρμογής, προληπτικές διασφαλίσεις για τον περιορισμό δυσμενών επιπτώσεων στην ασφάλεια και την ακεραιότητα του δικτύου, ειδικό καθεστώς ευθύνης σε περίπτωση ζημιών, η ενδεχόμενη χρήση δημόσιας επιδότησης που χορηγήθηκε για την κατασκευή της υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων που συνοδεύουν την επιδότηση ή προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, η δυνατότητα εξασφάλισης ή παροχής υποδομών ικανών να ανταποκριθούν σε υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, ενδεχόμενοι περιορισμοί λόγω εθνικών διατάξεων προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας ή ασφάλειας ή λόγω στόχων πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.
- (19) Σε περίπτωση διαφωνίας κατά τις εμπορικές διαπραγματεύσεις σχετικά με τους τεχνικούς και οικονομικούς όρους, κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να έχει δυνατότητα προσφυγής σε όργανο επίλυσης διαφορών, σε εθνικό επίπεδο, για την επιβολή λύσης στα μέρη, με σκοπό την αποφυγή αδικαιολόγητων αρνήσεων διαπραγμάτευσης ή επιβολής παράλογων όρων. Κατά τον καθορισμό των τιμών για τη χορήγηση πρόσβασης, το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο πάροχος πρόσβασης έχει εύλογη δυνατότητα ανάκτησης των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε για την παροχή πρόσβασης στην υλική του υποδομή, λαμβάνοντας υπ' όψιν ειδικούς εθνικούς όρους και ενδεχόμενες τιμολογιακές δομές που έχουν θεσπιστεί για την παροχή εύλογης δυνατότητας ανάκτησης δαπανών λαμβάνοντας υπ' όψιν την επιβολή προηγούμενων μέτρων από τις εθνικές κανονιστικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτό, το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπ' όψιν τις επιπτώσεις της ζητούμενης πρόσβασης στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που έχουν γίνει από τον πάροχο πρόσβασης στον οποίο απευθύνεται η αίτηση πρόσβασης, ιδίως των επενδύσεων στην υλική υποδομή την οποία αφορά η πρόσβαση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση της πρόσβασης σε υλική υποδομή πάροχοι δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις στην εν λόγω υποδομή μπορεί να συμβάλουν άμεσα στους στόχους του Ψηφιακού Θεματολογίου, ενώ ο ανταγωνισμός κατά τα επόμενα στάδια μπορεί να επηρεαστεί από καιροσκοπική/παρασιτική συμπεριφορά. Ως εκ τούτου, σε κάθε υποχρέωση πρόσβασης θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπ' όψιν η οικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων αυτών βάσει των χαρακτηριστικών κινδύνου που παρουσιάζουν, χρονοδιαγράμματα για την απόδοση των επενδύσεων, τυχόν επιπτώσεις της πρόσβασης στον ανταγωνισμό κατά τα επόμενα στάδια, και συνεπώς στις τιμές και στην απόδοση των επενδύσεων, τυχόν απομείωση αξίας των στοιχείων ενεργητικού του δικτύου κατά την υποβολή της αίτησης πρόσβασης, τυχόν επιχειρηματική υπόθεση στην οποία βασίζονται οι επενδύσεις, ιδίως στις υλικές υποδομές που χρησιμοποιούνται για την παροχή υψίρρυθμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και τυχόν προηγούμενη προσφορά δυνατότητας συνεγκατάστασης στον αιτούντα πρόσβαση.
- (20) Προκειμένου να προγραμματισθεί αποτελεσματικά η εγκατάσταση υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να διασφαλιστεί η πλέον αποδοτική χρήση των υπάρχουσών υποδομών που είναι κατάλληλες για την εγκατάσταση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών θα πρέπει να έχουν δυνατότητα πρόσβασης σε έναν ελάχιστο αριθμό πληροφοριών όσον αφορά διαθέσιμες υλικές υποδομές στην περιοχή εγκατάστασης. Οι εν λόγω ελάχιστες πληροφορίες θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των δυνατοτήτων χρήσης υπάρχουσας υποδομής σε συγκεκριμένη περιοχή, καθώς και περιορισμού των ζημιών σε τυχόν υπάρχουσα υλική υποδομή. Ενόψει του αριθμού των εμπλεκόμενων φορέων και προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες, μεταξύ άλλων σε διατομεακή και διασυνοριακή βάση, οι εν λόγω ελάχιστες πληροφορίες θα πρέπει να διατίθενται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Το εν λόγω ενιαίο σημείο πληροφόρησης θα πρέπει να επιτρέπει την πρόσβαση στις ελάχιστες πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες υπό ηλεκτρονική μορφή, με την επιφύλαξη των περιορισμών όσον αφορά την εγγύηση της ασφάλειας και ακεραιότητας του δικτύου, ιδίως εκείνων της κρίσιμης υποδομής, ή τη διασφάλιση του θεμιτού επιχειρησιακού και εμπορικού απορρήτου.
- (21) Χωρίς να επιβάλλει στα κράτη μέλη νέες υποχρεώσεις χαρτογράφησης, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ότι οι ελάχιστες πληροφορίες που έχουν ήδη συλλεγεί από φορείς του δημόσιου τομέα και υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή σύμφωνα με εθνικές πρωτοβουλίες, καθώς και το δίκαιο της Ένωσης, όπως η οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ θα πρέπει να διατίθενται, παραδείγματος χάριν μέσω υπερσυνδέσμων, στο ενιαίο σημείο πληροφόρησης. Αυτό επιτρέπει τη συντονισμένη πρόσβαση παρόχων δημόσιων δικτύων επικοινωνιών σε πληροφορίες σχετικά με υλικές υποδομές, με ταυτόχρονη διαφύλαξη της ασφάλειας και ακεραιότητας των σχετικών πληροφοριών, ιδίως όσον αφορά την εθνική κρίσιμη υποδομή. Οι πληροφορίες αυτές διατίθενται με την επιφύλαξη των απαιτήσεων διαφάνειας που ισχύουν ήδη για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα σύμφωνα με την οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾. Εφόσον οι πληροφορίες που διαθέτει ο δημόσιος τομέας δεν εξασφαλίζουν επαρκή γνώση των υπαρχουσών υλικών υποδομών σε συγκεκριμένη περιοχή ή ενός ορισμένου τύπου, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου θα πρέπει να καθιστούν τις πληροφορίες διαθέσιμες σε επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν ή εξουσιοδοτούνται να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών.

- (22) Σε περίπτωση που οι ελάχιστες πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, θα πρέπει ωστόσο να εξασφαλίζεται η δυνατότητα των επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών να ζητούν απευθείας τις συγκεκριμένες πληροφορίες από οποιονδήποτε φορέα εκμετάλλευσης δικτύου στη συγκεκριμένη περιοχή. Πέραν αυτού, αν είναι εύλογο το αίτημα, και ιδίως αν απαιτείται για τη δυνατότητα κοινής χρήσης υπαρχουσών υλικών υποδομών ή για τον συντονισμό τεχνικών έργων, οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν έρευνες επιτόπου και να ζητούν πληροφορίες για τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα υπό διαφανείς, αναλογικούς και ισότιμους όρους και με την επιφύλαξη των διασφαλίσεων για την κατοχύρωση της ασφάλειας και της ακεραιότητας του δικτύου, καθώς και για την προστασία της εμπιστευτικότητας και του επιχειρησιακού και του εμπορικού απορρήτου. Είναι σκόπιμο να ενθαρρύνονται οι ίδιοι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, ή τα ενιαία σημεία πληροφόρησης, να μεριμνούν για ενισχυμένη διαφάνεια όσον αφορά τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα, ιδίως για τις περιοχές μέγιστου ενδιαφέροντος, υποδεικνύοντας τις πληροφορίες αυτές, εφόσον υπάρχουν, στους εξουσιοδοτημένους φορείς.
- (23) Εφόσον ανακύψουν διαφορές όσον αφορά την πρόσβαση στις πληροφορίες για τις υλικές υποδομές ενόψει της εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αυτές θα πρέπει να μπορούν να επιλύονται από το όργανο επίλυσης διαφορών με την έκδοση δεσμευτικής απόφασης. Εν πάση περιπτώσει, οι αποφάσεις του οργάνου αυτού δεν θα πρέπει να θίγουν τη δυνατότητα οιασδήποτε μέρους να παραπέμψει την υπόθεση σε δικαστήριο.
- (24) Ο συντονισμός των τεχνικών έργων που αφορούν υλική υποδομή μπορεί να εξασφαλίσει σημαντική εξοικονόμηση πόρων και ελαχιστοποίηση των προβλημάτων στην περιοχή που επηρεάζεται από την εγκατάσταση νέων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να απαγορεύονται ρυθμιστικοί περιορισμοί που κατά κανόνα αποτρέπουν τη διαπραγμάτευση μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δικτύου με σκοπό τον συντονισμό των εν λόγω έργων, ώστε να υπάρξει επίσης εγκατάσταση υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ωστόσο, όταν πρόκειται για τεχνικά έργα τα οποία δεν χρηματοδοτούνται με δημόσια μέσα, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των ενδιαφερομένων να συνάπτουν συμφωνίες συντονισμού τεχνικών έργων σύμφωνα με τα δικά τους επενδυτικά και επιχειρηματικά σχέδια και τα χρονοδιαγράμματα της αρεσκείας τους.
- (25) Τεχνικά έργα που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει με δημόσια μέσα θα πρέπει να αποσκοπούν στη μεγιστοποίηση του θετικού συλλογικού αποτελέσματος, αξιοποιώντας τις θετικές εξωτερικές διατομεακές συνέπειες των εν λόγω έργων και εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες κοινής χρήσης της διαθέσιμης και προγραμματισμένης υλικής υποδομής με σκοπό την εγκατάσταση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αν και δεν θα πρέπει να επηρεασθεί δυσμενώς ο κύριος σκοπός των τεχνικών έργων που χρηματοδοτούνται με δημόσια μέσα, οι αιτήσεις συντονισμού της εγκατάστασης στοιχείων από υψίρρυθμα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξασφαλίζοντας για παράδειγμα την κάλυψη τυχόν πρόσθετου κόστους, συμπεριλαμβανομένου του οφειλόμενου σε καθυστερήσεις, και τη μικρότερη δυνατή μεταβολή των αρχικών σχεδίων, θα πρέπει να ικανοποιούνται, εφόσον υποβάλλονται εγκαίρως και είναι εύλογες, από τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου που εκτελεί άμεσα ή έμμεσα, λόγου χάρι μέσω υπεργολάβου, τα οικεία τεχνικά έργα βάσει αναλογικών, ισότιμων και διαφανών όρων. Με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν περαιτέρω κανόνες σχετικά με τον επιμερισμό του κόστους που συνεπάγεται ο συντονισμός της εγκατάστασης. Θα πρέπει να προβλεφθούν ειδικές διαδικασίες διευθέτησης ώστε να εξασφαλίζεται η ταχεία επίλυση των διαφορών που αφορούν τη διαπραγμάτευση αυτών των συμφωνιών συντονισμού υπό αναλογικούς, δίκαιους και ισότιμους όρους. Οι διατάξεις αυτές δεν θα πρέπει να θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών να δεσμεύουν χωρητικότητα για δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ακόμη και ελλείψει συγκεκριμένων αιτήσεων, για την αντιμετώπιση μελλοντικής ζήτησης υλικών υποδομών προς μεγιστοποίηση της αξίας των τεχνικών έργων, ή το δικαίωμά τους να λαμβάνουν μέτρα για τη θέσπιση παρόμοιων δικαιωμάτων όσον αφορά τον συντονισμό τεχνικών έργων από φορείς εκμετάλλευσης άλλου είδους δικτύων, όπως φυσικού αερίου ή ηλεκτρισμού.

⁽¹⁾ Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE) (ΕΕ L 108 της 25.4.2007, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 345 της 31.12.2003, σ. 90).

- (26) Ενδέχεται να απαιτείται η έκδοση διαφόρων αδειών για την εγκατάσταση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή νέων στοιχείων δικτύων, περιλαμβανομένων οικοδομικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών και άλλων αδειών, για την προστασία των γενικών συμφερόντων των κρατών μελών και της Ένωσης. Ο αριθμός των αδειών που απαιτούνται για την εγκατάσταση διαφόρων ειδών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ο τοπικός χαρακτήρας της εγκατάστασης μπορούν να συνεπάγονται την εφαρμογή πλήθους διαδικασιών και όρων. Με διαφύλαξη του δικαιώματος κάθε αρμόδιας αρχής να συμμετέχει και να διατηρεί τις εξουσίες της για τη λήψη αποφάσεων σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όλες οι οικείες πληροφορίες για τις διαδικασίες και τους γενικούς όρους που ισχύουν για τα τεχνικά έργα θα πρέπει να είναι διαθέσιμες μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Αυτό θα συνέβαλε στην απλοποίηση της διαδικασίας και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας, ιδίως για τους νεοεισερχόμενους ή τους μικρότερους φορείς εκμετάλλευσης που δεν δραστηριοποιούνται στην εν λόγω περιοχή. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν ότι οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών έχουν δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση έκδοσης άδειας μέσω ενιαίου σημείου επαφής.
- (27) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες χορήγησης αδειών δεν λειτουργούν ως φραγμοί για τις επενδύσεις και ότι δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε η απόφαση έγκρισης ή απόρριψης της αίτησης άδειας όσον αφορά την εγκατάσταση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή νέων στοιχείων δικτύων θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι διαθέσιμη το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών, με την επιφύλαξη άλλων ειδικών προθεσμιών ή υποχρεώσεων που προβλέπονται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και ισχύουν για τη διαδικασία χορήγησης αδειών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή το δίκαιο της Ένωσης. Η απόφαση αυτή μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν, κατά περίπτωση, ότι οι πάροχοι οι οποίοι υφίστανται ζημία λόγω της καθυστερημένης χορήγησης άδειας από την αρμόδια αρχή δικαιούνται αποζημίωση.
- (28) Προκειμένου οι εν λόγω διαδικασίες χορήγησης αδειών να ολοκληρώνονται εντός εύλογων προθεσμιών, τα κράτη μέλη θα μπορούν να προβλέπουν διάφορες διασφαλίσεις, όπως η σιωπηρή έγκριση, ή να λαμβάνουν μέτρα για την απλούστευση των διαδικασιών χορήγησης, μεταξύ άλλων με τη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων αδειών για την εγκατάσταση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή με την εξάρεση ορισμένων κατηγοριών μικρών ή τυποποιημένων τεχνικών έργων από την έκδοση άδειας. Οι αρχές, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, θα πρέπει να αιτιολογούν την απόρριψη κάθε αίτησης χορήγησης τέτοιων αδειών που εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, με βάση αντικειμενικά, διαφανή, ισότιμα και αναλογικά κριτήρια και προϋποθέσεις. Τούτο δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν μέτρα που έχουν εγκριθεί από τα κράτη μέλη με σκοπό την εξάρεση ορισμένων στοιχείων των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενεργητικών ή παθητικών, από την έκδοση άδειας.
- (29) Για την επίτευξη των στόχων του Ψηφιακού Θεματολογίου, επιβάλλεται η εγκατάσταση της υποδομής πλησίον του τόπου του τελικού χρήστη, με πλήρη σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας όσον αφορά τυχόν περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας χάριν του επιδιωκόμενου γενικού συμφέροντος. Η ύπαρξη υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών έως τον τελικό χρήστη θα πρέπει να διευκολυνθεί με ταυτόχρονη εξασφάλιση τεχνολογικής ουδετερότητας, ιδίως με προσαρμοσμένη σε υψηλές ταχύτητες υλική υποδομή εντός του κτιρίου. Δεδομένου ότι η πρόβλεψη μικροαγωγών κατά τη διάρκεια της κατασκευής ενός κτιρίου συνεπάγεται περιορισμένο μόνο επιπλέον κόστος, ενώ ο εκ των υστέρων εξοπλισμός των κτιρίων με υποδομή υψηλών ταχυτήτων ενδέχεται να αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμου δικτύου, θα πρέπει όλα τα νέα κτίρια και όσα έχουν υποστεί μείζονα ανακαίνιση να είναι εξοπλισμένα με υλική υποδομή, ώστε να είναι δυνατή η σύνδεση των τελικών χρηστών με υψίρρυθμα δίκτυα. Εξάλλου, για την εγκατάσταση υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, θα πρέπει οι νέες πολυκατοικίες, καθώς και οι πολυκατοικίες που έχουν υποστεί μείζονα ανακαίνιση, να είναι εξοπλισμένες με σημείο πρόσβασης, μέσω του οποίου ο πάροχος θα μπορεί να έχει πρόσβαση στην εντός του κτιρίου υποδομή. Επιπλέον, οι κατασκευαστές θα πρέπει να προβλέπουν την ύπαρξη κενών αγωγών από κάθε κατοικία προς το σημείο πρόσβασης, εντός ή εκτός της πολυκατοικίας. Ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις, όπως νέες μονοκατοικίες ή κατηγορίες έργων μείζονος ανακαίνισης σε απομονωμένες περιοχές, όπου η πιθανότητα ταχείας σύνδεσης θεωρείται εξ αντικειμένου πολύ μικρή ώστε να δικαιολογεί την εγκατάσταση υλικής υποδομής εντός του κτιρίου, προσαρμοσμένης για υψηλές ταχύτητες ή σημείου πρόσβασης, ή όπου η παροχή της εν λόγω υποδομής θα ήταν δυσανάλογη για άλλους λόγους, οικονομικής φύσεως, διατήρησης της αστικής κληρονομιάς ή προστασίας του περιβάλλοντος, όπως π.χ. για ειδικές κατηγορίες μνημείων.
- (30) Προκειμένου να διευκολύνονται οι επίδοξοι αγοραστές και ενοικιαστές στην αναγνώριση των κτιρίων τα οποία είναι εξοπλισμένα με υλική υποδομή εντός του κτιρίου, προσαρμοσμένη για υψηλές ταχύτητες, και τα οποία επομένως προσφέρονται για σημαντική εξοικονόμηση κόστους, και προκειμένου να προωθηθεί η προσαρμογή των κτιρίων σε υψηλές ταχύτητες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αναπτύξουν εκούσιο «σήμα ευρωζωνικής υποδομής» για τα κτίρια που είναι εξοπλισμένα με την υποδομή αυτή και σημείο πρόσβασης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (31) Όταν πάροχοι δημόσιων δικτύων επικοινωνιών εγκαθιστούν υψίρρυθμα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε συγκεκριμένη περιοχή, επιτυγχάνονται σημαντικές οικονομίες κλίμακας εφόσον μπορούν να τερματίσουν το δίκτυό τους στο σημείο πρόσβασης του κτιρίου, ασχέτως αν εκείνη τη χρονική στιγμή έχει εκδηλωθεί ρητό ενδιαφέρον από συνδρομητή για την υπηρεσία, αλλά υπό τον όρο ότι οι επιπτώσεις για την ιδιωτική ιδιοκτησία περιορίζονται στο ελάχιστο, με χρήση της υπάρχουσας υλικής υποδομής και αποκατάστασης της θιγόμενης περιοχής. Μετά τον τερματισμό του δικτύου στο σημείο πρόσβασης, είναι δυνατή η σύνδεση πρόσθετων τελατών με σημαντικά μικρότερο κόστος, ιδίως μέσω πρόσβασης

σε ήδη υπάρχον κατακόρυφο τμήμα του εντός του κτιρίου, προσαρμοσμένο για υψηλές ταχύτητες. Ο στόχος αυτός πληρούται επίσης όταν το ίδιο το κτίριο είναι ήδη εξοπλισμένο με υψίρρυθμο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο οποίο παρέχεται πρόσβαση σε οποιονδήποτε πάροχο δημόσιου δικτύου επικοινωνιών ο οποίος έχει ενεργό συνδρομητή εντός του κτιρίου υπό διαφανείς, αναλογικούς και ισότιμους όρους. Αυτό μπορεί να ισχύει ιδίως προκειμένου για κράτη μέλη που έχουν λάβει μέτρα δυνάμει του άρθρου 12 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ.

- (32) Τα νέα κτίρια θα πρέπει να εξοπλίζονται με εντός κτιρίου υποδομή προσαρμοσμένη σε υψηλές ταχύτητες και, στην περίπτωση πολυκατοικιών, με σημείο πρόσβασης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν ορισμένη ευελιξία για την επίτευξη αυτού του στόχου. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα οδηγία δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των κανόνων περί συναφών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών εξοπλισμού των κτιρίων με εντός κτιρίου υλική υποδομή προσαρμοσμένη σε υψηλές ταχύτητες και με σημείο πρόσβασης.
- (33) Ενόψει των κοινωνικών πλεονεκτημάτων από την ένταξη στην ψηφιακή κοινωνία και λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά δεδομένα της εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφόσον δεν υπάρχει ούτε παθητική ούτε ενεργητική υποδομή, προσαρμοσμένη για υψηλές ταχύτητες, που να εξυπηρετεί τους χώρους των τελικών χρηστών, ούτε εναλλακτικές λύσεις για την παροχή υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε συνδρομητή, οι πάροχοι δημοσίων δικτύων επικοινωνιών θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να τερματίζουν τα δίκτυά τους σε ιδιωτικό χώρο με δική τους δαπάνη, εφόσον οι επιπτώσεις στην ιδιωτική ιδιοκτησία είναι ελάχιστες, για παράδειγμα, εφόσον δυνατόν, με την περαιτέρω χρήση υλικής υποδομής που ήδη υπάρχει στο κτίριο ή με την πλήρη αποκατάσταση των διγόμενων χώρων.
- (34) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να αναθέτουν τα προβλεπόμενα ρυθμιστικά καθήκοντα στις αρχές που είναι οι πλέον κατάλληλες να τα εκπληρώσουν σύμφωνα με το εθνικό συνταγματικό σύστημα κατανομής εξουσιών και αρμοδιοτήτων και με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.
- (35) Το εθνικό όργανο που ορίζεται για την επίλυση διαφορών θα πρέπει να εξασφαλίζει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία έναντι των εμπλεκόμενων μερών και να διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα και τους απαραίτητους πόρους.
- (36) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν κατάλληλες, αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα εθνικά μέτρα που υιοθετούνται βάσει της παρούσας οδηγίας.
- (37) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ατομικών σημείων πληροφόρησης που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκείς πόρους, καθώς και να μεριμνούν ώστε οι σχετικές πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένη περιοχή να διατίθενται στα ατομικά σημεία πληροφόρησης σε βέλτιστο επίπεδο συσσώρευσης, ώστε να είναι πραγματικά αποτελεσματική η εκπλήρωση των ανατεθέντων καθηκόντων, μεταξύ άλλων στο τοπικό κτηματολόγιο. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν τις πιθανές συνέργειες και οικονομίες φάσματος με τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης, κατά την έννοια του άρθρου 6 της οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, με σκοπό την αξιοποίηση υπαρχουσών δομών και τη μεγιστοποίηση των οφελών για τους τελικούς χρήστες.
- (38) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εγκατάστασης υλικής υποδομής κατάλληλης για δίκτυα υψίρρυθμων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ολόκληρη την Ένωση, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, εξαιτίας της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της δράσης, μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (39) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία του εμπορικού απορρήτου, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα στην ιδιοκτησία και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής. Η παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στη διευκόλυνση και κινητροδότηση της εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών με την προώθηση της κοινής χρήσης της υπάρχουσας υλικής υποδομής και τη διευκόλυνση της αποτελεσματικότερης εγκατάστασης νέας υλικής υποδομής, προκειμένου η εγκατάσταση των εν λόγω δικτύων να πραγματοποιηθεί με χαμηλότερο κόστος.

⁽¹⁾ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

2. Η παρούσα οδηγία ορίζει στοιχειώδεις απαιτήσεις περί τεχνικών έργων και υλικής υποδομής, με σκοπό την προσέγγιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών στους τομείς αυτούς.
3. Τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης τα οποία υπερβαίνουν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας με σκοπό την καλύτερη επίτευξη του οριζόμενου στην παράγραφο 1 στόχου.
4. Αν διάταξη της παρούσας οδηγίας αντιβαίνει σε διάταξη της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, της οδηγίας 2002/19/ΕΚ, της οδηγίας 2002/20/ΕΚ, της οδηγίας 2002/22/ΕΚ ή της οδηγίας 2002/77/ΕΚ, υπερισχύει η σχετική διάταξη των οδηγιών αυτών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ορισμοί της οδηγίας 2002/21/ΕΚ.

Επιπλέον νοούνται ως:

- 1) «φορέας εκμετάλλευσης δικτύου»: επιχείρηση η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, καθώς και επιχείρηση που παρέχει υλική υποδομή με σκοπό την παροχή:
  - a) υπηρεσίας παραγωγής, μεταφοράς ή διανομής:
    - i) φυσικού αερίου,
    - ii) ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου φωτισμού·
    - iii) θέρμανσης,
    - iv) ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ή επεξεργασίας ακαθάρτων και λυμάτων, συστημάτων αποστράγγισης·
  - β) μεταφορικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων σιδηροδρόμων, οδών, λιμένων και αερολιμένων·
- 2) «υλική υποδομή»: στοιχείο δικτύου το οποίο προορίζεται να δεχθεί άλλα στοιχεία δικτύου χωρίς να γίνει το ίδιο ενεργό στοιχείο του δικτύου, όπως σωληνώσεις, ιστοί, αγωγοί, φρεάτια επίσκεψης, ανθρωποθυρίδες, κτίρια σύνδεσης, κτίρια ή είσοδοι κτιρίων, εγκαταστάσεις κεραιών, πύργοι και ιστοί, καλώδια, συμπεριλαμβανομένων σκοτεινών οπτικών ινών (dark fibre), καθώς και στοιχεία δικτύων που χρησιμοποιούνται για την παροχή πόσιμου ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ δεν αποτελούν υλική υποδομή κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας·
- 3) «υψίρρυθμο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ικανό να παρέχει υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης σε ταχύτητες τουλάχιστον 30 Mbps·
- 4) «τεχνικά έργα»: κάθε αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού, αφ' εαυτού επαρκές να πληροί μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία και το οποίο περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα στοιχεία υλικής υποδομής·
- 5) «φορέας του δημόσιου τομέα»: κρατική, περιφερειακή ή τοπική αρχή, οργανισμός δημοσίου δικαίου ή ένωση αποτελούμενη από μία ή περισσότερες από τις εν λόγω αρχές ή από έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- 6) «οργανισμός δημοσίου δικαίου»: κάθε οργανισμός ο οποίος έχει όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
  - a) έχει συσταθεί ειδικά για την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, χωρίς βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·
  - β) διαθέτει νομική προσωπικότητα· και
  - γ) χρηματοδοτείται, στο σύνολο ή κατά το μεγαλύτερο μέρος, από το κράτος, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή υπόκειται σε διοικητική επιτήρηση από τις εν λόγω αρχές ή οργανισμούς ή έχει διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό όργανο του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από το κράτος, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- 7) «υλική υποδομή εντός κτιρίου»: υλική υποδομή ή εγκαταστάσεις στον τόπο του τελικού χρήστη, περιλαμβανομένων στοιχείων υπό συνιδιοκτησία, οι οποίες προορίζονται να δεχθούν δίκτυα ενσύρματης ή/και ασύρματης πρόσβασης, εφόσον τα εν λόγω δίκτυα πρόσβασης είναι ικανά να παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να συνδέουν το σημείο πρόσβασης του κτιρίου με το σημείο τερματισμού του δικτύου·

⁽¹⁾ Οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 330 της 5.12.1998, σ. 32).

- 8) «υλική υποδομή εντός κτιρίου προσαρμοσμένη για υψηλές ταχύτητες»: υλική υποδομή εντός κτιρίου που προορίζεται να δεχθεί στοιχεία ή να διευκολύνει την παροχή υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
- 9) «μείζονα έργα ανακαίνισης»: οικοδομικές εργασίες ή έργα πολιτικού μηχανικού στον τόπο του τελικού χρήστη τα οποία περιλαμβάνουν δομικές μεταβολές ολόκληρης της εντός κτιρίου υλικής υποδομής ή σημαντικού τμήματος αυτής και για τα οποία απαιτείται οικοδομική άδεια·
- 10) «άδεια»: ρητή ή σιωπηρή απόφαση αρμόδιας αρχής κατόπιν διαδικασίας η οποία υποχρεώνει μια επιχείρηση να λάβει μέτρα για τη νόμιμη εκτέλεση οικοδομικών εργασιών ή έργων πολιτικού μηχανικού·
- 11) «σημείο πρόσβασης»: συγκεκριμένο σημείο, εντός ή εκτός του κτιρίου, προσιτό στις επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μέσω του οποίου εξασφαλίζεται η σύνδεση με την προσαρμοσμένη σε υψηλές ταχύτητες υλική υποδομή εντός κτιρίου.

Άρθρο 3

Πρόσβαση σε υπάρχουσα υλική υποδομή

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να έχουν δικαίωμα να παρέχουν σε επιχειρήσεις παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρόσβαση στην υλική τους υποδομή, με σκοπό την εγκατάσταση στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αντιστοίχως, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν το δικαίωμα των φορέων εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων επικοινωνιών να παρέχουν πρόσβαση στην υλική τους υποδομή με σκοπό την εγκατάσταση άλλων δικτύων εκτός από δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, μετά από γραπτή αίτηση επιχείρησης εξουσιοδοτημένης να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, κάθε φορέας εκμετάλλευσης δικτύου να υποχρεούται να ικανοποιεί κάθε εύλογη αίτηση πρόσβασης στην υλική του υποδομή υπό δικαίους και εύλογους όρους, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η γραπτή αίτηση προσδιορίζει τα στοιχεία του έργου για τα οποία ζητείται πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων προθεσμιών.
3. Τα κράτη μέλη απαιτούν κάθε άρνηση πρόσβασης να βασίζεται σε αντικειμενικά, διαφανή και αναλογικά κριτήρια, όπως:
  - α) τεχνική καταλληλότητα της υλικής υποδομής στην οποία ζητείται πρόσβαση για την υποδοχή των στοιχείων των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
  - β) ύπαρξη διαθέσιμου χώρου για την υποδοχή των στοιχείων των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών αναγκών χώρου του φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου, οι οποίες πρέπει να καταδεικνύονται δεόντως·
  - γ) λόγοι ασφάλειας και δημόσια υγείας·
  - δ) ακεραιότητα και ασφάλεια οποιουδήποτε δικτύου, ιδίως κρίσιμης εθνικής υποδομής·
  - ε) κίνδυνος σοβαρών παρεμβολών των προγραμματισμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην παροχή άλλων υπηρεσιών μέσω της ίδιας υλικής υποδομής·
  - στ) ύπαρξη βιώσιμων εναλλακτικών μέσων χονδρικής πρόσβασης σε υλική υποδομή δικτύου που παρέχονται από τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου και είναι κατάλληλα για την παροχή υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφόσον η πρόσβαση αυτή προσφέρεται υπό δικαίους και εύλογους όρους.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου να δηλώσει τους λόγους άρνησης εντός διμήνου από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης πρόσβασης.

4. Εφόσον απορριφθεί η πρόσβαση ή δεν επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά συγκεκριμένους όρους, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, εντός διμήνου από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πρόσβασης, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέρη να έχουν τη δυνατότητα παραπομπής του ζητήματος στο αρμόδιο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών.

5. Τα κράτη μέλη απαιτούν από το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών της παραγράφου 4, αφού λάβει πλήρως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, να εκδώσει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς που του υποβλήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 4, συμπεριλαμβανομένου, του καθορισμού δίκαιων και εύλογων όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της τιμής.

Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών επιλύει τη διαφορά το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης, πλην έκτακτων περιστάσεων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστικής προσφυγής των μερών.

Όταν η διαφορά αφορά την πρόσβαση παρόχου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην υποδομή και το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών είναι η εθνική ρυθμιστική αρχή, λαμβάνει υπόψη, εφόσον ενδείκνυται, τους στόχους του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ. Κατά τον καθορισμό των τιμών, το όργανο επίλυσης διαφορών μεριμνά ώστε ο πάροχος της πρόσβασης να έχει την εύλογη δυνατότητα να ανακτήσει τα έξοδά του και συνεκτιμά τις επιπτώσεις της ζητηθείσας πρόσβασης στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που έχουν γίνει από τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου από τον οποίο ζητείται η πρόσβαση, ιδίως στις υλικές υποδομές που χρησιμοποιούνται για την παροχή υψίρρυθμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

6. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα ιδιοκτησίας του κυρίου της υλικής υποδομής στις περιπτώσεις που δεν πρόκειται για τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου, ούτε το δικαίωμα ιδιοκτησίας τρίτων, όπως ιδιοκτητών εκτάσεων γης και ακινήτων.

Άρθρο 4

Διαφάνεια της υλικής υποδομής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε επιχείρηση η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών να έχει, προκειμένου να ζητήσει πρόσβαση σε υλική υποδομή σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, δικαίωμα πρόσβασης, κατόπιν αίτησης, στις ακόλουθες ελάχιστες πληροφορίες όσον αφορά την υπάρχουσα υλική υποδομή οποιουδήποτε φορέα εκμετάλλευσης δικτύου:

- α) τοποθεσία και όδευση·
- β) είδος και τρέχουσα χρήση της υποδομής· και
- γ) σημείο επαφής.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η επιχείρηση που ζητεί την πρόσβαση να προσδιορίζει τη σχετική περιοχή ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τον περιορισμό της πρόσβασης στις ελάχιστες πληροφορίες μόνον εφόσον κρίνεται απαραίτητο για λόγους ασφάλειας των δικτύων και της ακεραιότητάς τους ή για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή ασφάλειας, εμπιστευτικότητας ή επιχειρησιακού και εμπορικού απορρήτου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από κάθε φορέα του δημόσιου τομέα ο οποίος, λόγω των καθηκόντων του, έχει στην κατοχή του, σε ηλεκτρονική μορφή, στοιχεία των ελάχιστων πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 όσον αφορά την υλική υποδομή φορέα εκμετάλλευσης δικτύου, να τα καταστήσει διαθέσιμα μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, με ηλεκτρονικά μέσα, πριν από την 1η Ιανουαρίου 2017, και τα κράτη μέλη απαιτούν από τους εν λόγω φορείς του δημόσιου τομέα να τα θέτουν, μετά από σχετική αίτηση, στη διάθεση επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, με την επιφύλαξη των περιορισμών της παραγράφου 1. Τυχόν μεταγενέστερες αλλαγές των πληροφοριών αυτών ή νέα στοιχεία των ελάχιστων πληροφοριών της παραγράφου 1 που λαμβάνονται από τον φορέα του δημόσιου τομέα διαβιβάζονται στο ενιαίο σημείο πληροφόρησης εντός διμήνου από την ημερομηνία παραλαβής τους. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά ένα μήνα κατ'ανώτατο όριο, όταν απαιτείται για την κατοχύρωση της αξιοπιστίας των παρεχόμενων πληροφοριών.

3. Οι ελάχιστες πληροφορίες που διατίθενται σε ενιαίο σημείο πληροφόρησης σύμφωνα με την παράγραφο 2 πρέπει να είναι άμεσα προσιτές, μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, σε ηλεκτρονική μορφή και υπό αναλογικούς, ισότιμους και διαφανείς όρους. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πρόσβαση στις ελάχιστες πληροφορίες δυνάμει της παρούσας παραγράφου να εξασφαλιστεί μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2017.

4. Εφόσον οι ελάχιστες πληροφορίες της παραγράφου 1 δεν είναι διαθέσιμες μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, τα κράτη μέλη απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να επιτρέπουν την πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές μετά από ειδική γραπτή αίτηση επιχείρησης η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται η περιοχή την οποία αφορά η εγκατάσταση στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η πρόσβαση στις πληροφορίες χορηγείται εντός διμήνου από την ημερομηνία παραλαβής της γραπτής αίτησης υπό αναλογικούς, ισότιμους και διαφανείς όρους, με την επιφύλαξη των περιορισμών της παραγράφου 1.

5. Μετά από υποβολή ειδικής γραπτής αίτησης από επιχείρηση η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, τα κράτη μέλη απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να ικανοποιούν εύλογες αιτήσεις για την επιτόπου έρευνα συγκεκριμένων στοιχείων της υλικής υποδομής τους. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζονται τα στοιχεία του δικτύου τα οποία αφορά η εγκατάσταση στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η επιτόπου έρευνα συγκεκριμένων στοιχείων του δικτύου εγκρίνεται εντός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της γραπτής αίτησης υπό αναλογικούς, ισότιμους και διαφανείς όρους, με την επιφύλαξη των περιορισμών της παραγράφου 1.

6. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση διαφοράς όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οιοδήποτε μέρος να έχει το δικαίωμα να παραπέμψει τη διαφορά σε εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός δύο μηνών, πλην έκτακτων περιστάσεων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστικής προσφυγής των μερών.

7. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 5 στην περίπτωση υπαρχουσών υλικών υποδομών που δεν θεωρούνται τεχνικά κατάλληλες για την εγκατάσταση υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή σε περίπτωση κρίσιμων εθνικών υποδομών. Οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες. Στους ενδιαφερόμενους παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος παρατηρήσεις σχετικά με τα σχέδια εξαιρέσεων. Οιαδήποτε τέτοια εξαίρεση κοινοποιείται στην Επιτροπή.

8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών και επιτυγχάνουν πρόσβαση σε πληροφορίες βάσει του παρόντος άρθρου να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τήρηση της εμπιστευτικότητας και του επιχειρησιακού και εμπορικού απόρρητου.

Άρθρο 5

Συντονισμός τεχνικών έργων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να έχουν δικαίωμα να διαπραγματεύονται συμφωνίες συντονισμού τεχνικών έργων με επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου που εκτελούν άμεσα ή έμμεσα τεχνικά έργα πλήρως ή εν μέρει χρηματοδοτούμενα από το δημόσιο να ικανοποιούν τις εύλογες αιτήσεις επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, σχετικά με συμφωνία συντονισμού των τεχνικών έργων, με διαφανείς και ισότιμους όρους. Οι αιτήσεις αυτές ικανοποιούνται εφόσον:

- α) αυτό δεν συνεπάγεται επιπλέον κόστος, μεταξύ άλλων λόγω πρόσθετων καθυστερήσεων, για τα αρχικώς προβλεπόμενα τεχνικά έργα·
- β) αυτό δεν εμποδίζει τον έλεγχο του συντονισμού των έργων· και
- γ) η αίτηση συντονισμού κατατίθεται το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε τουλάχιστον έναν μήνα πριν από την υποβολή του τελικού σχεδίου στις αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση άδειας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες περί κατανομής του κόστους συντονισμού των τεχνικών έργων.

3. Εφόσον δεν επιτευχθεί σχετική συμφωνία εντός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της επίσημης αίτησης για τη διαπραγμάτευση συμφωνίας συντονισμού τεχνικών έργων βάσει της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέρη να έχουν δικαίωμα παραπομπής του ζητήματος στο αρμόδιο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών της παραγράφου 3, αφού λάβει πλήρως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, να εκδώσει απόφαση για την επίλυση της διαφοράς που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 3, συμπεριλαμβανομένου κατά περίπτωση του καθορισμού δικαιων και ισότιμων όρων και επιβαρύνσεων.

Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών επιλύει τη διαφορά το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός δυο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης, πλην έκτακτων περιστάσεων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστικής προσφυγής των μερών.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο για τεχνικά έργα ελάχιστης σημασίας, π.χ. από άποψη αξίας, μεγέθους ή διάρκειας, ή σε περίπτωση κρίσιμων εθνικών υποδομών. Οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες. Στους ενδιαφερόμενους παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος παρατηρήσεις σχετικά με τα σχέδια εξαιρέσεων. Οιαδήποτε τέτοια εξαίρεση κοινοποιείται στην Επιτροπή.

Άρθρο 6

Διαφάνεια σχετικά με προγραμματισμένα τεχνικά έργα

1. Για τη διαπραγμάτευση συμφωνιών συντονισμού τεχνικών έργων σύμφωνα με το άρθρο 5, τα κράτη μέλη απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να παρέχουν, μετά από ειδική γραπτή αίτηση επιχείρησης η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, τις ακόλουθες ελάχιστες πληροφορίες όσον αφορά εν εξελίξει ή προγραμματισμένα τεχνικά έργα που αναφέρονται στην υλική υποδομή τους και για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια ή εκκρεμεί διαδικασία αδειοδότησης ή προβλέπεται για το επόμενο εξάμηνο η πρώτη υποβολή αίτησης άδειας στις αρμόδιες αρχές:

- α) τοποθεσία και είδος των έργων·
- β) στοιχεία του δικτύου τα οποία αφορούν τα έργα·
- γ) προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης και διάρκεια των έργων· και
- δ) σημείο επαφής.

Η επιχείρηση η οποία παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών προσδιορίζει στην αίτησή της την περιοχή την οποία αφορά η μελλοντική εγκατάσταση στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της γραπτής αίτησης, οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου παρέχουν τις ζητηθείσες πληροφορίες υπό αναλογικούς, ισότιμους και διαφανείς όρους. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τον περιορισμό της πρόσβασης στις ελάχιστες πληροφορίες μόνον εφόσον κρίνεται απαραίτητο για λόγους ασφάλειας των δικτύων και της ακεραιότητάς τους ή για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή ασφάλειας, εμπιστευτικότητας ή επιχειρησιακού και εμπορικού απορρήτου.

2. Ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου μπορεί να απορρίψει την αναφερόμενη στην παράγραφο 1 αίτηση, εάν:

α) έχει δημοσιοποιήσει τις ζητούμενες πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή· ή

β) η πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες εξασφαλίζεται μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου να φροντίσει για τη διάθεση των ζητούμενων ελάχιστων πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση διαφοράς όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οιοδήποτε μέρος να έχει το δικαίωμα να παραπέμψει τη διαφορά σε εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός δύο μηνών, πλην έκτακτων περιστάσεων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστικής προσφυγής των μερών.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο για τεχνικά έργα ελάχιστης αξίας ή σε περίπτωση κρίσιμων εθνικών υποδομών. Οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες. Στους ενδιαφερόμενους παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος παρατηρήσεις σχετικά με τα σχέδια εξαιρέσεων. Οι εν λόγω εξαιρέσεις κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

Άρθρο 7

Διαδικασία αδειοδότησης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διατίθενται μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης όλες οι σχετικές πληροφορίες όσον αφορά τους όρους και τις διαδικασίες αδειοδότησης για τα τεχνικά έργα που απαιτούνται ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πληροφοριών σχετικά με εξαιρέσεις που ισχύουν για τα εν λόγω στοιχεία όσον αφορά ορισμένες ή όλες τις άδειες που απαιτούνται βάσει του εθνικού δικαίου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν το δικαίωμα κάθε επιχείρησης που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών να υποβάλλει ηλεκτρονικά, μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, αιτήσεις χορήγησης των αναγκαίων αδειών για τεχνικά έργα τα οποία απαιτούνται ενόψει της εγκατάστασης στοιχείων υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές δέχονται ή απορρίπτουν τις αιτήσεις αδειών εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής πλήρους αίτησης, με την επιφύλαξη άλλων ειδικών προθεσμιών ή υποχρεώσεων που ορίζονται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και ισχύουν για τη διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με το εθνικό ή το ενωσιακό δίκαιο ή τυχόν δευτεροβάθμιας διαδικασίας. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, εκτάκτως, την παράταση της προθεσμίας αυτής, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Η παράταση αυτή θα είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, προκειμένου η αίτηση να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί. Η απόρριψη της αίτησης πρέπει να αιτιολογείται δεόντως με βάση αντικειμενικά, διαφανή, ισότιμα και αναλογικά κριτήρια.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να μεριμνούν ώστε οι επιχειρήσεις που είναι εξουσιοδοτημένες για την παροχή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών, οι οποίες έχουν υποστεί ζημία λόγω μη τήρησης των προθεσμιών της παραγράφου 3, να έχουν δικαίωμα αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστησαν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 8

Υλική υποδομή εντός κτιρίου

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλα τα νεόδμητα κτίρια στον τόπο του τελικού χρήστη, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων υπό συνδιοκτησία, για τα οποία η αίτηση οικοδομικής άδειας υποβλήθηκε μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016, να είναι εξοπλισμένα με υλική υποδομή εντός κτιρίου, προσαρμοσμένη για υψηλές ταχύτητες, έως τα σημεία τερματισμού του δικτύου. Η αυτή υποχρέωση ισχύει και στην περίπτωση μείζονων έργων ανακαίνισης για τα οποία η αίτηση οικοδομικής άδειας υποβλήθηκε μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλες οι νεόδμητες πολυκατοικίες για τις οποίες η αίτηση οικοδομικής άδειας υποβλήθηκε μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016, να είναι εξοπλισμένες με σημείο πρόσβασης. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και όσον αφορά μείζονα έργα ανακαίνισης πολυκατοικιών για τα οποία η αίτηση οικοδομικής άδειας υποβλήθηκε μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016.
3. Τα κτίρια που είναι εξοπλισμένα με τον προβλεπόμενο στο παρόν άρθρο εξοπλισμό μπορούν να λαμβάνουν το εκούσιο «σήμα ευρυζωνικής υποδομής» στα κράτη μέλη στα οποία προβλέπεται το εν λόγω σήμα.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να εισάγουν εξαιρέσεις από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2 υποχρεώσεις για κατηγορίες κτιρίων, συγκεκριμένα μονοκατοικίες, ή για μείζονα έργα ανακαίνισης όταν οι υποχρεώσεις αυτές συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση, είτε από άποψη κόστους για τους ιδιοκτήτες ή τους συνιδιοκτήτες, είτε από άποψη κτιρίου, π.χ. όταν πρόκειται για ειδικές κατηγορίες μνημείων, ιστορικών κτιρίων, εξοχικών κατοικιών, στρατιωτικών κτιρίων ή άλλων κτιρίων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εθνικής ασφάλειας. Οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να αιτιολογούνται δεόντως. Στους ενδιαφερόμενους παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος παρατηρήσεις σχετικά με τα σχέδια εξαιρέσεων. Οιαδήποτε τέτοια εξαίρεση κοινοποιείται στην Επιτροπή.

Άρθρο 9

Πρόσβαση σε υλική υποδομή εντός κτιρίου

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 πρώτο εδάφιο, οι πάροχοι δημόσιων δικτύων επικοινωνιών να έχουν δικαίωμα εγκατάστασης του δικτύου τους, με δική τους δαπάνη, έως το σημείο πρόσβασης.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 πρώτο εδάφιο, οι πάροχοι δημόσιων δικτύων επικοινωνιών να έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή εντός κτιρίου ενόψει της εγκατάστασης υψίρρυθμου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών αν η κατασκευή δεύτερης υποδομής είναι τεχνικά ανέφικτη ή οικονομικά ασύμφορη.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οιοσδήποτε έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το σημείο πρόσβασης και την εντός κτιρίου υλική υποδομή να ικανοποιεί κάθε εύλογη αίτηση παρόχων δημόσιων δικτύων επικοινωνιών για πρόσβαση υπό δικαίους και ισότιμους όρους, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, κατά περίπτωση.

Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία για την πρόσβαση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή 2 εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της επίσημης αίτησης πρόσβασης, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέρη να έχουν δικαίωμα παραπομπής του ζητήματος στο αρμόδιο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών, προκειμένου να εκτιμηθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις εν λόγω παραγράφους. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών, λαμβάνοντας πλήρως υπ' όψιν την αρχή της αναλογικότητας, εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε εντός δύο μηνών, πλην έκτακτων περιστάσεων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστικής προσφυγής των μερών.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις από τις παραγράφους 1 έως 3 για κτίρια στα οποία εξασφαλίζεται, σύμφωνα με αντικειμενικούς, διαφανείς, αναλογικούς και ισότιμους όρους, πρόσβαση σε υπάρχον δίκτυο με σημείο τερματισμού στον τόπο του τελικού χρήστη το οποίο είναι κατάλληλο για την παροχή υψίρρυθμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
5. Ελλείψει διαθέσιμης υποδομής εντός κτιρίου, προσαρμοσμένης σε υψηλές ταχύτητες, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι δημόσιων δικτύων επικοινωνιών να έχουν δικαίωμα τερματισμού του δικτύου τους στο χώρο του συνδρομητή, εφόσον συμφωνεί ο συνδρομητής, και υπό την προϋπόθεση ότι είναι ελάχιστες οι επιπτώσεις στην ιδιωτική ιδιοκτησία τρίτων.
6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του δικαιώματος ιδιοκτησίας του κυρίου του σημείου πρόσβασης ή της εντός κτιρίου υλικής υποδομής εφόσον δεν πρόκειται για το ίδιο άτομο με τον κάτοχο του δικαιώματος χρήσης τους, και του δικαιώματος ιδιοκτησίας τρίτων, όπως ιδιοκτητών εκτάσεων γης και κτιρίων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν κανόνες για τη δέουσα χρηματική αποζημίωση προσώπων που υπέστησαν ζημία λόγω της άσκησης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 10

Αρμόδια όργανα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε καθένα από τα καθήκοντα που ανατίθενται στο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών να αναλαμβάνεται από ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα.
2. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών που ορίζεται από κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 1 είναι νομικά διακριτό και λειτουργικά ανεξάρτητο από κάθε φορέα εκμετάλλευσης δικτύου. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών να επιβάλλει τέλη για την κάλυψη του κόστους διεκπεραίωσης των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί.

3. Τα κράτη μέλη απαιτούν την πλήρη συνεργασία όλων των μερών με το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών.
4. Τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο για την εκτέλεση των καθηκόντων του ενιαίου σημείου πληροφόρησης που αναφέρεται στα άρθρα 4, 6 και 7. Για την κάλυψη του κόστους εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την επιβολή τελών για τη χρησιμοποίηση των ενιαίων σημείων πληροφόρησης.
5. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, έως την 1η Ιουλίου 2016, τα στοιχεία κάθε οργάνου αρμόδιου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για την εκτέλεση καθηκόντων δυνάμει της παρούσας οδηγίας, καθώς και ενδεχόμενη μεταβολή του, πριν από την έναρξη ισχύος του ορισμού ή της μεταβολής του εν λόγω οργάνου.
6. Οι αποφάσεις οποιουδήποτε από τα αρμόδια όργανα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 11

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις εφαρμοστέες κυρώσεις για παραβάσεις των εθνικών μέτρων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η επιβολή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι κατάλληλες, αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 12

Επανεξέταση

Η Επιτροπή υποβάλλει, έως την 1η Ιουλίου 2018, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή των επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των στόχων της, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, αν και πώς η οδηγία θα μπορούσε να συμβάλει περαιτέρω στην επίτευξη πιο φιλόδοξων ευρυζωνικών στόχων από τους οριζόμενους στο Ψηφιακό Θεματολόγιο.

Άρθρο 13

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2016. Ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά.

Θέτουν σε εφαρμογή τα μέτρα αυτά από την 1η Ιουλίου 2016.

Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 15

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ